

**CELEBRACIÓ
DE LES EXÈQUIES
EN ABSÈNCIA DE
MINISTRE ORDENAT**

**CELEBRACIÓ
DE LES EXÈQUIES
EN ABSÈNCIA DE
MINISTRE ORDENAT**

**DIRECTORI PER A LA
CELEBRACIÓ DE LES EXÈQUIES
DIRIGIDES PER PERSONES LAIQUES
AMB ENCÀRREC PASTORAL**

**Bisbat de Sant Feliu de Llobregat
Arquebisbat de Barcelona
Bisbat de Terrassa**

Director de la col·lecció Dossiers CPL: Joan Torra

Directori realitzat per les diòcesis de Sant Feliu de Llobregat i Terrassa i l'arxidiòcesi de Barcelona.

© Edita: CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA
Diputació 231 – 08007 Barcelona
Tel. (+34) 933 022 235 – wa (+34) 619 741 047
cpl@cpl.es – www.cpl.es

Primera edició: novembre de 2021
Segona impressió: novembre de 2022

ISBN: 978-84-9165-479-7
Dipòsit legal: B 18673-2021

Printed in UE

Imprimeix: Ulzama Digital, S.L.

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, llevat d'excepcions previstes per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si us cal fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).

SUMARI

Presentació.....	7
Notes prèvies	15
Ritual	19
Acolliment i ritus inicials	21
Litúrgia de la Paraula.....	24
Darrera recomanació i comiat del difunt.....	31
Ritu conclusiu	34
Litúrgia de la Paraula.....	35
Model I.....	37
Model II.....	39
Model III.....	41
Model IV.....	43
Model V-A (fora del temps pasqual)	45
Model V-B (en el temps pasqual)	47
Paraules del qui dirigeix la celebració	49
Model I.....	49
Model II.....	51
Model III	53
Model IV	55
Model V-A (fora del temps pasqual)	57
Model V-B (en el temps pasqual)	59
Cants	61

NOTES PRÈVIES

- La persona que dirigeix les exèquies (laic, laica, religiosa, religiós no ordenat) portarà un vestit digne establert pel propi bisbat, en principi una alba amb algun altre signe distintiu (per exemple, una creu); en el cas dels religiosos o religioses, poden portar l'hàbit o el vestit propi.
- Cal vetllar per la dignitat del lloc: l'altar amb les estovalles, algun ornament (flors), ciris...; una creu en un lloc visible (a la paret, a terra elevada amb un peu, damunt l'altar...); l'ambó amb el micròfon; una cadira per si el que dirigeix la pregària ha de seure en algun moment.
- El ciri pasqual pot estar encès des del principi, o bé encendre'l en el moment adient, durant els ritus inicials (vegeu ritual). En tot cas, cal que estigui a punt i ben disposat. També s'ha de renovar cada any per Pasqua amb la inscripció corresponent.
- El salpasser ha de contenir aigua beneïda, la qual haurà d'haver estat beneïda prèviament per un ministre ordenat.
- Recordem que el fèretre del difunt s'ha de col·locar orientat mirant cap al presbiteri, ja que és la posició pròpia dels fidels.
- La persona que dirigeix les exèquies evitarà col·locar-se darrere l'altar, ja que no hi ha celebració de l'Eucaristia. També evitarà deixar papers i altres objectes al seu damunt. El lloc habitual des d'on dirigirà l'oració és l'ambó, amb el seu micròfon. Només si en algun moment hi ha una altra persona que intervé i ha d'utilitzar l'ambó, aleshores s'apartarà d'aquest lloc, restant dret o seient en una cadira. També seurrà si hi ha alguna intervenció musical llarga.
- Sempre que es pugui, serà bo que algun fidel dels que participen en les exèquies intervingui en la Litúrgia de la Paraula: proclamant

la primera lectura, recitant el salm, o llegint les pregàries. Cal haver concretat aquestes possibilitats prèviament a la celebració amb els familiars del difunt. L'evangeli el proclamarà sempre el que dirigeix la pregària. En el cas de la primera lectura o el salm, es poden llegir del ritual de les exèquies, que estarà a l'ambó. En el cas de les pregàries, caldrà tenir a punt algun full fotocopiats per oferir al que les llegirà. Evidentment sempre serà un text bíblic o un formulari de pregàries dels fidels; altres textos es reservaran per al moment adient, no durant la Litúrgia de la Paraula. Si no hi ha ningú que pugui intervenir, la mateixa persona que dirigeix les exèquies llegirà les pregàries, i en aquest cas serà suficient com a Litúrgia de la Paraula la lectura de l'evangeli.

- També de vegades les famílies demanen poder intervenir dient unes paraules d'agraïment, de record del difunt, o llegint un text que han preparat. Això s'ha de fer en el moment adient en la part corresponent a la darrera recomanació i comiat del difunt, i havent-ho concretat prèviament amb el qui dirigirà la cerimònia.
- Els cants i la música. Serà bo que hi hagi alguns cants en la celebració, sempre adaptats a cada cas i a les característiques del difunt, la família i l'assemblea. Preferentment els cants propis del ritual o algun altre cant litúrgic. Les propostes concretes estan indicades en el lloc corresponent del ritual. Els moments adients serien:
 - Cant d'entrada: "Doneu-li, Senyor, el repòs etern" o un altre
 - Si hi ha salm, una antífona adient com a responsori
 - Un Al·leluia (o en temps de Quaresma una altra aclamació) abans de l'evangeli
 - El cant responsorial de comiat del difunt (durant o després de l'aspersió): "Ajudeu-lo sants de Déu" (si no es canta es pot recitar) o un altre
 - El cant final

Seria bo que hi hagués algú que pogués exercir el servei de dirigir els cants. Si no, ho farà el mateix que dirigeix les exèquies.

- Si hi ha grup musical ofert pel tanatori, es podrà intentar pactar amb ells algun d'aquests cants. Si no, es podran substituir el cant d'entrada i el cant final per una peça musical (tot i que sempre poden acompanyar el Virolai com a cant final). Segons si tenen contractades 3 o 4 peces, es pot afegir una música després de l'homilia i/o durant l'aspersió. Si les peces musicals previstes no són religioses, es reservaran per als moments previ (entrada) i final de la celebració, per no alterar el sentit de la litúrgia. En tot cas, mai no hauria de faltar el cant de la resposta al salm (si n'hi ha), l'al·leluia (o aclamació durant la Quaresma) abans de l'evangeli, i el responsori de difunts (encara que en aquest cas sigui resat i a continuació de la peça musical que s'hagi interpretat).
- Tots els textos del ritual que aquí oferim es refereixen al difunt en masculí. Caldrà adaptar-los al femení quan es tracti d'una difunta.
- Recordem l'esquema general de la celebració de les exèquies sense missa:
 - ACOLLIMENT I RITUS INICIALS
 - Començament i salutació
 - (Paraules d'introducció i acollida)
 - Oració col·lecta
 - LITÚRGIA DE LA PARAULA
 - (Lectura bíblica no evangèlica)
 - (Salm responsorial)
 - Al·leluia (o una altra aclamació durant la Quaresma) abans de l'evangeli
 - Lectura de l'evangeli
 - Paraules del qui dirigeix la celebració
 - Pregàries dels fidels
 - Parenostre

- DARRERA RECOMANACIÓ I COMIAT DEL DIFUNT
 - Invitació a la pregària
 - Aspersion
 - Cant de comiat del difunt (responsori)
 - (Paraules dels familiars i del que dirigeix la celebració)
 - Pregària final
- RITU CONCLUSIU
 - Antífona
 - Invocacions
 - Comiat

Vegeu les indicacions concretes de cada part en el lloc corresponent del ritual.

- Els fidels resten dempeus des del principi i fins un cop dita l'oració col·lecta. Escolten la primera lectura i el salm asseguts i es tornen a posar drets per escoltar l'evangeli, llevat que sols es proclami l'evangeli; aleshores ja resten dempeus després de l'oració col·lecta. Les paraules del que dirigeix la celebració les escolten asseguts, i es tornen a posar drets per a la pregària dels fidels, restant així ja fins al final. Si les paraules dels familiars fossin llargues, aleshores és millor seure durant aquesta estona.